

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om kartläggning och analys av ytvatten enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660);

HVMFS 2019:xx

Utkom från trycket
den x

beslutade den x 2019.

Med stöd av 3 kap. 4 § och 9 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen (2004:660) föreskriver¹ Havs- och vattenmyndigheten följande.

Med stöd av 3 kap. 4 §, 4 kap. 8 § och 9 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen (2004:660) föreskriver¹ Havs- och vattenmyndigheten i fråga Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd om kartläggning och analys av ytvatten enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660)

dels att 1-3, 6, och 8-15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att 8 a – 8 i §§ införs.

Tillämpningsområde

1 § Vattenmyndigheten ska tillämpa dessa föreskrifter då myndigheten utför och redovisar uppgifter om ytvattenförekomster enligt 3 kap. 1 och 2 §§ vattenförvaltningsförordningen (2004:660) samt redovisar sådana uppgifter enligt 9 kap. 2 § samma förordning.

2 § Termer och uttryck som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter *avses* med

Betydande påverkan: den påverkan från mänsklig verksamhet som, ensam eller tillsammans med övrig påverkan, kan ha sådan effekt på status eller potential att den kan medföra att en ytvattenförekomst riskerar att inte uppfylla kvalitetskrav enligt 4 kap. vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, Celex 32000L0060), senast ändrat genom Kommissionens direktiv 2014/101/EU av den 30 oktober 2014 om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EUT L 311, 31.10.2014, s. 32, Celex 32014L0101).

Riskbedömning: bedömning, i enlighet med bilaga II avsnitt 1.5 andra stycket i direktiv 2000/60/EG, av om ytvattenförekomsten riskerar att inte uppfylla kvalitetskrav enligt 4 kap. vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

Tilldelning av typtillhörighet

6 § Vattenmyndigheten ska tillse att ytvattenförekomster ges en typtillhörighet för sjöar och vattendrag respektive kustvatten enligt tabell 1-3 nedan. I bilaga 1 till dessa föreskrifter anges de limniska vattentypsregionerna inom vilka en indelning av typtillhörighet ska göras enligt denna paragraf. Kustvattentyperna och deras utbredning anges i bilaga 2. Vid behov kan en ytvattenförekomst bli föremål för tilldelning av ny typtillhörighet.

Tabellerna 1-2 nedan anger de kriterier som ska tillämpas vid typindelningar av sjöar respektive vattendrag. De beteckningar som anges i parentes vid varje kriterium ska anges som index. Detta index utgör typtillhörighet för en sjö eller ett vattendrag. Exempel; en sjö belägen i södra Sverige med medeldjup under 3 meter och med låg alkalinitet och låg humushalt anges med typbeteckningen 1GLK.

Tabell 1. Indelningskriterier för typtillhörighet, sjöar

Region	Medeldjup (m)	Alkalinitet (mekv l ⁻¹)	Humus* (mg Pt l ⁻¹)
Södra Sverige (1)	< 3 (G)	≤ 1 (L)	≤ 30 (C)
Norra Sverige < 200 m (2)	3 - 15 (M)	> 1 (H)	> 30 (B)
Norra Sverige 200-800 m (3)	> 15 (D)		
Norra Sverige > 800 m (4)			

* Alternativa, 0,06 och > 0,06 (Absorbans $\leq 0,06$ och > 0,06 (Absorbans vid 436 nm))

Tabell 2. Indelningskriterier för typtillhörighet, vattendrag

Region	Tillrinningsområdets storlek (km ²)	Vattendraglutning (%)
Södra Sverige (1)	< 100 (L)	< 0,1 (F)
Norra Sverige < 200 m (2)	100 - 1000 (M)	0,1 - 2 (M)
Norra Sverige 200-800 m (3)	> 1000 (S)	> 2 (B)
Norra Sverige > 800 m (4)		

Tabell 3. Indelningskriterier för typtillhörighet, kustvatten* och vatten i övergångszon

Medeldjup (m)	Om-blandning/skiktning	Salinitet (PSU)	Vågor	Vatten-utbyte (dagar)	Botten-substrat	Is-dagar
Grunt < 30	Permanent skiktat	Färskvatten < 0,5	Mycket utsatt	< 10	Hård	< 90
Djupt ≥ 30	Delvis skiktat	Låg Oligohalint ≥ 0 - 35	Utsatt	≥ 10- < 40	Sand/grus	≥ 90 - 150
		Hög Oligohalint ≥ 36 - 60	Mindre utsatt	≥ 40	Lera	> 150
	Permanent fullt omblandat	Mesohalint ≥ 6 - 18 Polyhalint 18 - 30	Skyddat		Blandade sediment	

		Euhalt ≥ 30				
--	--	----------------	--	--	--	--

HVMFS 2019:xx

* Kustvattentyperna finns definierade enligt bilaga 2.

Beskrivning och dokumentering av mänsklig verksamhets betydande påverkan på ytvattenförekomster

8 § Vattenmyndigheten ska först identifiera typ och omfattning av mänsklig verksamhets påverkan och bedöma vilken eller vilka ytvattenförekomster som kan påverkas.

Vattenmyndigheten ska därefter beskriva och dokumentera den betydande mänskliga påverkan (påverkansanalys) som ytvattenförekomsten är utsatt för eller kan komma att bli utsatt för i enlighet med 9 § dessa föreskrifter samt bilaga II avsnitt 1.4 i direktiv 2000/60/EG, enligt följande indelning:

1. punktkällor för föroreningar,
2. diffusa föroreningskällor,
3. vattenuttag,
4. flödesreglering,
5. morfologiska förändringar,
6. annan betydande mänsklig påverkan,
7. markanvändning.

För berörda ytvattenförekomst eller berörda ytvattenförekomster ska avseende betydande påverkanskällor dokumenteras geografiskt läge, verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251), verksamhet enligt bilaga I i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 166/2006 av den 18 januari 2006 om upprättande av ett europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar och om ändring av rådets direktiv 91/689/EEG och 96/61/EG1 samt unik identitet om vedertagen sådan finns.

I dokumenteringen ska det framgå till vilka ytvattenförekomster det tillförs eller släpps ut ämnen och ämnesgrupper som är upptagna i enligt bilaga 2 punkt 7 och bilaga 5 punkt 4 samt bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten.

8 a § Den nationella planens funktion i förhållande till arbete med eller beslut om förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön anges i 25 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter. Därutöver finns i 11 kap. 28 § miljöbalken bestämmelser om vad den nationella planen ska ange.

8 b § Vattenmyndigheten ska särskilt beskriva och dokumentera den betydande mänskliga påverkan som följer av sådana skäl som anges i 4 kap. 3 § 1 p vattenförvaltningsförordningen (2004:660) och som är beroende av att en ytvattenförekomst till följd av mänsklig verksamhet har ändrat sin fysiska karaktär på ett väsentligt sätt indelat efter vattenuttag, flödesreglering och morfologiska förändringar enligt 8 §.

8 c § När vattenmyndigheten ska förklara en ytvattenförekomst som kraftigt modifierad enligt 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen (2004:660) kan vattenmyndigheten preliminärt identifiera en ytvattenförekomst som kraftigt modifierad om en bedömning visar att:

1. kvalitetsfaktorn hydrologisk regim i sjöar och vattendrag respektive hydrografiska villkor i kustvatten och vatten i övergångszon och morfologiskt tillstånd är sämre än måttlig enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten

¹ EUT L 33, 4.2.2006, s. 1 (Celex 32006R0166).

HVMFS 2019:xx

vilket innebär att ytvattenförekomsten har ändrat sin fysiska karaktär på ett väsentligt sätt och

2. dessa kvalitetsfaktorer är permanent försämrade till följd av mänsklig verksamhet samt

3. ytvattenförekomsten inte kan uppnå god ekologisk status på grund av de kvalitetsfaktorer som redovisas i punkt 1.

Allmänna råd

Bedömningen bör göras samlad för de ytvattenförekomster som påverkas av samma eller sammanhängande påverkanstryck samtidigt inom ett huvud-, delavrinningsområde eller kustområde alternativt kustvatten.

---

8 d § När vattenmyndigheten preliminärt har identifierat en ytvattenförekomst som en kraftigt modifierad ytvattenförekomst ska vattenmyndigheten identifiera och redogöra för

1. när betydande negativ påverkan på den specificerade vattenanvändningen eller miljön i stort, som identifierats enligt 8 a-b §§ i dessa föreskrifter, uppstår, beaktat nationell, regional och lokal skala,

2. vilka hydromorfologiska förändringar som behövs för att ytvattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status och

3. om ovanstående förändringar innebär en betydande negativ påverkan på den specificerade vattenanvändningen eller miljön i stort.

8 e § Vattenmyndigheten ska förklara en ytvattenförekomst som kraftigt modifierad om det enligt 8 c § 3 i dessa föreskrifter framkommer att god ekologisk status inte kan nås och detta bedöms ha sådana orsaker som anges i 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen (2004:660), som identifierats i 8-8 b §§ i dessa föreskrifter och om förutsättningarna i övrigt i 4 kap. 3 och 16 §§ samma förordning uppfylls. Vattenförekomsten ska då klassificeras enligt 2 kap. 7-9 §§ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten.

8 f § Vattenmyndigheten ska förklara en ytvattenförekomst som konstgjord om sådana villkor som anges i 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordning (2004:660), och om förutsättningarna i övrigt i den bestämmelsen och i 4 kap. 16 § samma förordning uppfylls. Vattenförekomsten ska då klassificeras enligt 2 kap. 7-9 §§ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten.

8 g § Vattenmyndigheten ska tillse att en konstgjord eller kraftigt modifierad ytvattenförekomst ges den ytvattenkategori som ytvattenförekomsten närmast liknar.

8 h § Vattenmyndigheten ska göra resultaten av bedömningarna som är genomförda enligt 8-8 g §§ tillgängliga i det av Havs- och vattenmyndigheten angivet datasystem. Vattenmyndigheten ska med hänsyn till de krav som ställs 2 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen (2004:660) även sammanfatta och presentera informationen på ett lättförståeligt sätt.

8 i § Finner vattenmyndigheten att det inte längre finns grund för att förklara en ytvattenförekomst som konstgjord eller kraftigt modifierad ska vattenmyndigheten bedöma ytvattenförekomsten som en naturlig ytvattenförekomst.

Riskbedömning

HVMFS 2019:xx

9 § Vattenmyndigheten ska för varje ytvattenförekomst bedöma om den på grund av effekterna av mänsklig verksamhets betydande påverkan, identifierad enligt 8 §, riskerar att inte uppfylla kvalitetskrav enligt 4 kap. vattenförvaltningsförordning (2004:660). Vid riskbedömningen ska vattenmyndigheten utgå från typ och omfattning av mänsklig verksamhets betydande påverkan, ytvattenförekomstens känslighet, samt all annan relevant information inbegripet miljöövervakningsdata. Modellerade uppgifter får användas.

Vattenmyndigheten ska även för de ämnen som avses i 15 § Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2015:26) om övervakning av ytvatten enligt förordningen (2004:660) om förvaltning om kvaliteten på vattenmiljön, identifiera för vilka ytvattenförekomster det finns en risk för att halterna i sediment och biota ökar signifikant.

Vattenmyndigheten ska för berörd ytvattenförekomst eller berörda ytvattenförekomster avseende betydande påverkanskällor dokumentera typ och omfattning.

Ekonomisk analys

10 § Vattenmyndigheten ska se till att det för varje vattendistrikt görs en ekonomisk analys av vattenanvändningen enligt 3 kap. 1 § 3 vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

Register över skyddade områden med vattenanknytning

11 § Vattenmyndigheten ska tillse att register över skyddade områden enligt 3 kap. 2 § vattenförvaltningsförordning (2004:660) innehåller data som beskriver områdets geografiska avgränsning, i standardiserat GIS-format, och som anger dess unika identitet där sådan finns.

Register enligt första stycket ska även innehålla uppgift om områdets namn, enligt vilket eller vilka EU-direktiv området är utpekat, svensk lagstiftning som skyddar området samt syftet med skyddet.

Register över utsläpp och spill

12 § Vattenmyndigheten ska sammanställa register över utsläpp och spill enligt 3 kap. 2 § vattenförvaltningsförordning (2004:660) för varje vattendistrikt. Registret ska åtminstone innehålla uppgifter som samlats in i enlighet med 8 § för de ämnen och ämnesgrupper som är upptagna i bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten. Registret ska även ange koncentrationer i sediment och biota där sådan information finns samt kartor där sådana finns.

14 § Ytvattenförekomsterna ska hållas uppdaterade med åtminstone följande attribut;

Identiteter enligt 5 §, distriktskod, identitet för delavrinnings- respektive huvudavrinningsområde, kategorikod, typtillhörighet, typ och omfattning av betydande påverkan enligt 8 och 8 b §§, riskbedömning enligt 9 §, uppgift om ytvattenförekomsten är konstgjord eller kraftigt modifierad samt unik identitet där sådan finns på skyddat område.

15 § Det ska via den unika identiteten för ytvattenförekomsten vara möjligt att spåra underlag och bedömningar som har legat till grund för den information som

HVMFS 2019:xx | ingår i de underlag som redovisas till Havs- och vattenmyndigheten enligt 9 kap. 2 § vattenförvaltningsförordning (2004:660).

Uppdateringar och korrigeringar av data, underlag och bedömningar ska utföras utan att ursprungliga data om ytvattenförekomsten förloras. Det ska tydligt framgå att data har ändrats, vilken myndighet som har utfört ändringen och datum då ändringen skett.

Dessa föreskrifter träder i kraft den x 2019.

På Havs- och vattenmyndighetens vägnar

FÖRNAMN EFTERNAMN

Förnamn Efternamn